

Alex Lake

SLECHTE MOEDER

De nachtmerrie begint pas
als je dochter terugkomt

Vertaald door Klaske Kamstra

PROLOOG

Het was verrassend eenvoudig geweest. Het meisje was zonder morren met je meegegaan. Je zag haar toen ze de school uitkwam, alleen. Ze keek om zich heen, duidelijk op zoek naar een ouder die haar op moest halen, maar er niet was. Wie doet zo iets? Wie is er zo nalatig om een vijfjarige zo volkomen weerloos te laten staan? Het was weerzinwekkend, echt waar.

Maar het kwam jou goed uit.

Haar niet echt natuurlijk, en haar arme, spoedig ontroostbare ouders vol zelfverwijt al helemaal niet. Maar jou kwam het goed uit.

Niemand heeft je gezien. Daar was je zo goed als zeker van. Je had hen nauwlettend in de gaten gehouden. Had hen zien rondrentelen bij de schoolpoort, waar ze wachtten tot hun verwende kroost naar buiten kwam, dat ze vervolgens met hun onnozele vragen konden bestoken.

Hoe was het vandaag? Wat heb je allemaal geleerd? Ben je lief geweest, m'n prinsesje? Ben je een flinke vent geweest?

Ze waren bezig een generatie teerhartige, zwakke kinderen groot te brengen, die dachten dat de wereld om hen draaide, dat die zich naar hun grillen zou voegen, hen altijd zou laten winnen en nooit zou dwingen ergens voor te vechten. Er voltrok zich een stille ramp waarvan de gevolgen doorsijpelden tot in de haarvaten van de samenleving en niemand die er iets aan deed.

Behalve jij. Jij gaat doen wat je moet doen om het tij te keren, hoe bescheiden je aandeel ook zal zijn.

En het begint met het meisje.

Zij is nu van jou. Nu en voor altijd. Jij vindt het fijn als iets van jou is. Delen is nooit je sterkste kant geweest. Je maakte nog liever iets stuk dan dat

je het deelde. Je weet dat het niet je mooiste eigenschap is, maar je verzet je er niet tegen. Dat heeft geen zin. Het is altijd zo geweest.

En haar ga je ook niet delen. Ze is van jou. Verdwenen in jouw auto, spoorloos.

Het is heel, heel goed gegaan. Boven verwachting.

Geef maar toe dat je best een beetje content bent.

Geef maar toe dat je jezelf een klein schouderklopje hebt gegeven.

Of heb je ook gewoon geluk gehad? Misschien. Geluk hoort erbij. Dat geldt voor iedereen. Jij bent niet anders dan anderen, niet in dat opzicht althans. In andere opzichten wel. Op bepaalde punten ben je heel anders. Beter. Helderder van geest. Doortastender.

Dus misschien was het toch geen geluk. Nee, jij denkt van niet. Het zat hem puur in een goede planning. Ja, zo zie je het liever. Het zat hem in een goede planning. En in jouw kwaliteiten, natuurlijk. Durf en vernuft. Jij hebt het allemaal gedaan, jij hebt deze klus geklaard. Geluk speelde daarbij geen rol.

Niet dat je zelfgenoegzaam wordt, hoor. Dat is nooit goed. Dan ligt onheil op de loer. Zelfgenoegzaamheid leidt geheid tot mislukking. En je hebt haar niet meegenomen, bent niet al zo ver gekomen, om het op het laatste moment te verprutsen.

En nu ligt ze dus te slapen, op de achterbank van je auto, het meisje met het donkere haar, prachtig en pril. Ze is gedrogeerd, je houdt haar buiten het zicht van pottenkijkers tot het moment daar is om haar te gebruiken voor het doel waarvoor je haar hebt meegenomen, waarvoor je niet anders kón dan haar meenemen. Het is jammer dat ze hierbij betrokken moet worden, jammer dat zij moet boeten voor wat anderen gedaan hebben. Het is niet eerlijk, dat weet je, maar de wereld is nu eenmaal niet eerlijk. Het leven is niet eerlijk. Ook dat weet je. Eerlijk of oneerlijk doet niet ter zake. Maakt de wolf die het lam doodt zich druk over eerlijkheid? Over verwonde onschuld? Nee,

het enige wat hem interesseert is zijn eigen honger. Voor de wolf bestaat er geen eerlijk of oneerlijk. De wolf neemt wat hij nodig heeft en dat gegeven, dat hij het nodig heeft, is voor hem voldoende rechtvaardiging. Goed, fout, eerlijk, oneerlijk: in zijn wereld doen ze er niet toe.

En in die van jou doen ze er ook niet toe. In jouw wereld draait het alleen om sterk of zwak, winnaar of verliezer. De klacht 'het is niet eerlijk' is niets meer dan een instrument dat zwakken misbruiken om de sterken in te tomen. Jij mag jouw handelen daar niet door laten beïnvloeden.

En dat doe je ook niet. Nu niet. Nooit.

Eerlijk doet hier niet ter zake.

Eerlijk is voor de zwakken.

Voor de losers.

Terwijl je wegrijdt, kan er zowaar een glimlach vanaf. Even los van al het andere: dit wordt gewoon leuk!

Slechte moeder

HOOFDSTUK EEN

Het leven is ingewikkeld

|

Ze ging te laat komen. Alweer.

Julia Crowne keek naar de klok aan de muur van de bestuurskamer. Het was zo'n Zwitserse stationsklok, met van die robuuste rechthoekige wijzers. Ze wist toevallig dat het een echte was, geen namaakexemplaar. Hij paste goed bij het glanzende houten blad van de ovale vergadertafel en de comfortabele leren stoelen. Alleen het beste van het beste voor de bestuurskamer. De cliënten die ze hier ontvingen, voelden zich door dit soort dingen wat meer op hun gemak.

Tien over halfdrie. De bespreking van een voogdijzaak had al afgerond moeten zijn, maar was niet goed verlopen, vooral doordat haar cliënt, gemeenteraadslid Carol Prowse, zich onredelijk opstelde. Op zich begrijpelijk, want ze had een keer bij thuiskomst haar man Jordi, een dichter en deeltijddocent Engels, in bed aangetroffen met een van zijn oud-leerlingen. Maar het maakte het er allemaal niet gemakkelijker op.

Onder de tafel wipte Julia zenuwachtig met haar voet. Ze moest om drie uur haar vijfjarige dochtertje Anna van school halen en mocht niet te laat komen. Om halfvier hadden ze een afspraak om een cockerspaniëlpuppy op te halen bij een vrouw die op een ochtend wakker werd van klaaglijk gejang en eenmaal beneden tot haar verrassing zag dat haar hond, die de week ervoor nog last had gehad van een mysterieus soort lusteloosheid, in een verbazingwekkend tempo puppy's ter wereld bracht.

De vrouw was verpleegster en had avonddienst; ze kon tot halfvier

wachten, had ze gezegd, maar langer zou niet lukken. Julia en Anna waren uren in de weer geweest om alle voorbereidingen voor de pup te treffen: een hondenbedje kopen, bedenken waar het moest staan, een naam verzinnen (Anna had voor Bella gekozen en Julia vond dat een mooie naam voor een puppy), hondensnoepjes inslaan, wandelingen uitstippelen voor het uitlaten. En Julia voelde er weinig voor om Anna's teleurstelling te moeten sussen na de mededeling dat de puppy die avond toch niet zou komen.

Sterker nog, als het aan Julia lag werd de puppy een bron van louter vreugde en affectie omdat ze binnen afzienbare tijd haar eigen voogdijstrijd zou gaan voeren en als die net zo zou verlopen als die van Carol Prowse, dan kon Anna, zacht uitgedrukt, wel wat afleiding gebruiken.

Julia had Brian niet in bed betrapt met een van zijn leerlingen (maar goed ook, want hij was leerkracht op een lagere school) en ook niet met iemand anders, trouwens. Maar als dat wel het geval was geweest, had het haar waarschijnlijk niet kunnen schelen. En dat was nu net het probleem. Ze mocht Brian. Ze vond hem een goed mens, een goede vader en een goede echtgenoot (nou ja, hij was oké als mens, als vader en als echtgenoot wat haar betrof), maar ze vond hem gewoon niet inspirerend. Nee, erger nog, ze vond hem niet interessant. Hij was als iemand van haar werk die ze oppervlakkig kende maar met wie ze zich verder niet echt bezighield. Het soort kennis over wiens problemen je terloops wel eens iets meekreeg (*heb je al gehoord dat Brian gaat scheiden?*) en dat dan wel sneu vond, maar er verder ook niet echt mee kon zitten. Zo iemand was Brian voor haar. Hij hoorde gewoon niet meer in haar leven.

Dat was niet altijd zo geweest. Op haar bureau op kantoor had een tijdje een foto gestaan van haar en Brian op de eerste dag van hun huwelijksreis. Ze stonden op een wit zandstrand op het Griekse eiland Milos. Ze hadden net gegrilde vis gegeten en achter hen ging de zon onder. Aan de ober, een Griekse visser die 's avonds tevens strandtenteigenaar was, had ze gevraagd of hij het kiekje wilde maken.

Gearmd hadden ze daarna nog naar de zee staan kijken.

‘Dit is hemels,’ had ze gezegd. ‘Het is ongelooflijk. De wereld is zo betoverend mooi.’

Brian moest lachen. ‘Je klinkt alsof je te veel geblowd hebt. Net als vroeger, als we stoned naar de sterren lagen te staren.’

‘Maar dit is echt,’ zei Julia. ‘Echt hemels. Beetje pootjebaden, niets om ons druk over te maken de komende twee weken. En niets te doen, behalve teruggaan naar onze kamer...’ Ze kuste Brian op zijn wang, keek even naar zijn gespierde armen en strakke buik en ging met haar hand door zijn stugge zeezouthaar. ‘Waar we vast wel een manier kunnen verzinnen om een paar uurtjes van onze huwelijksreis zoek te brengen.’

Ze voelden zich nog zo op hun gemak bij elkaar, zo hecht, zo verbonden. Maar daar was niets meer van over. Ergens onderweg hadden ze verschillende afslagen genomen, waren ze ieder naar andere dingen van het leven op zoek gegaan. Destijds hadden ze dat niet in de gaten, zagen ze niet dat ze langzaam uit elkaar dreven, en nu was het te laat. Achteraf gezien had Julia het idee dat het was begonnen rond de tijd dat Anna geboren was. Ze was hun enige kind en zou dat waarschijnlijk ook blijven, gezien de moeite die het had gekost om haar te krijgen, en ze verdiende een vader die spannende verhalen bedacht en speurtochten uitzette en met haar tekende en schilderde en knutselde. Een vader die haar wereld vulde met vitaliteit en verwondering.

Brian hield van haar. Tuurlijk. Hij was stapelgek op haar. Maar hij kwam nooit eens met een origineel idee, om iets nieuws te ondernemen, om te gaan kamperen op een eilandje in een meer of aan de kust, of om naar een toneelvoorstelling te gaan. Hij bouwde geen hindernisbaan in de tuin, voerde geen toneelstukjes op in een minitheatertje, voor zijn mini-meisje, en zette geen trampoline in elkaar om vervolgens de Crownkampioenschappen te houden. In plaats daarvan kocht hij voor haar dezelfde roze legosets en Disney-poppen die alle meisjes van haar leeftijd hadden. Hij

vond het prima dat Anna haar leven leidde in de benauwde voorstedelijke omgeving waarin hij zichzelf had laten opsluiten. Het was te gewóóntjes voor Anna, en voor Julia ook, trouwens. Ze wilde meer, voor zichzelf en voor haar dochter, en Brian kon hun dat niet geven.

Julia vond hem, om eerlijk te zijn, een beetje saai, al zou ze dat nooit in die bewoordingen tegen hem gezegd hebben.

Dat was althans niet haar bedoeling, maar toen ze hem een maand geleden vertelde dat ze aan het nadenken was over hun gezamenlijke toekomst (en vooral over de vraag of ze die wel hadden) viel dat niet goed bij hem en ontaardde het gesprek in een onverkwikkelijke ruzie. Ze liet zich dingen ontvallen waar ze nu spijt van had, maar eens gezegd blijft gezegd en dan zit er niets anders op dan te leven met de consequenties daarvan.

‘Je bent een beetje, hoe zeg je dat, een beetje’, saai was dus het woord dat door haar hoofd had gespeeld, maar ze wist nog net op tijd een eufemisme te bedenken. ‘Je bent soms een beetje voorspelbaar.’

Haar poging om de dreun zachter aan te laten komen, mislukte. Brian klemde zijn kaken op elkaar.

‘Voorspelbaar?’ zei hij. ‘Saai zul je bedoelen, toch?’

Stom natuurlijk, maar de twee glazen witte wijn hadden ook haar woede vloeibaar gemaakt, dus knikte ze.

Ze zei nog wat dingen die ze niet had willen zeggen, bijvoorbeeld dat ze geen zin had haar leven maar wat voort te laten kabbelen zonder enige inspiratie en verwondering. Of dat ze niet goed werd van altijd weer dezelfde weekendactiviteiten, altijd weer dezelfde vakantiebestemming, altijd weer uit eten in dezelfde restaurants. Ze wilde meer: ze wilde avontuur, romantiek, kleur.

‘Je zit gewoon in een midlifecrisis,’ zei Brian nijdig. ‘Ik dacht altijd dat ik degene was die bang hoorde te zijn dat het leven me door de vingers zou glijpen, ons spaargeld zou uitgeven aan een snelle auto en het zou aanleggen met een jong ding.’

En toen zei ze iets waar ze echt spijt van had.

‘Deed je dat maar,’ zei ze. ‘Dan viel er voor mij tenminste wat boeiends te zien, een man met wat vuur en vechtlust in zijn donder. Jij bent al rijp voor de pijp-en-pantoffelfase.’

‘Wat?’ zei hij, en plotseling liep hij rood aan. ‘Wat zei je daar?’

Ze herhaalde haar woorden. ‘Dat je rijp bent voor je pijp en je pantoffels.’ Julia vond het eigenaardig dat van alles wat ze had gezegd uitgerekend dit hetgeen was waarover hij zich het meest opwond, maar zijn antwoord was wel verhelderend.

‘Niet dát,’ zei hij. ‘Niet die achterlijke pijp en pantoffels. Je zei dat je een man met vechtlust nog wel interessant kon vinden. Dus ik ben niet eens interessant voor jou?’

Julia realiseerde zich dat dat niet was wat ze had beweerd. Eigenlijk had hij het er zelf zo uitgeflapt, maar nu het was uitgesproken, was het precies wat ze bedoelde. Dus knikte ze.

‘Je mag me saai vinden,’ zei Brian, ‘en weinig inspirerend, of wat je dan ook maar allemaal op Facebook leest over de dingen die je in een partner moet zoeken, dat kan ik nog accepteren. Wat ik niet kan accepteren is dat jij zegt dat er aan mij niets is wat jouw interesse verdient. Nog niet eens je respect, en zelfs niet, godbetert, je liefde, maar je interesse. Als dat zo is, is het echt voorbij.’

En dat had ze beaamd. Ze zei tegen hem dat hij het heel goed had verwoord. Dat hij echt begreep hoe het zat.

Sindsdien hadden ze nauwelijks een woord gewisseld. Brian sliep in de logeerkamer; zij in hun slaapkamer. De weinige keren dat ze er echt niet omheen konden en wel iets moesten zeggen hadden ze het niet over hun toekomst gehad. Tot een dag of tien geleden, toen ze hem verteld had dat haar besluit vaststond. Ze wilde scheiden.

En dat wilde Carol Prowse dus ook. Wat op zich geen probleem was. Wel